רה פרדס

אברכים בהר עיבל

בציר, בקטיף ובמסיק: ראש רשת הכוללים שמעודדת לימוד כל מקצועות התורה בעמקות - מהגמרא עד הרזולוציות המעשיות בשטח

שם:
הרב אברהם שלמה צוויג

גיל:
48

עיסוק:
ראש כולל 'דורשי ציון'

משפחה ומגורים:
אב לשלושה. מתגורר בביתר עילית

אם אין אני לי. לאחר שחזרתי בתשובה למדתי בכולל של הרב זילברמן ברובע היהודי. לפני כ-12 שנה עברתי לביתר עילית, אך לא מצאתי מקום ללמוד, עקב מחסור בבתי מדרש בעיר. החלטתי לפתוח בעצמי כולל, קודם כל כדי שלי יהיה היכן ללמוד. הכולל הראשון נפתח עם 17 אברכים בלבד. כיום יש לנו שבעה סניפים שבהם לומדים כ-300 אברכים. הכולל הגדול ביותר בעיר ביתר, המכונה בפי התושבים "ה'מיר' של ביתר". כמו כן, אנו מפעילים ישיבה לצעירים עם כ-100 בחורים מצוינים.

שווים לטובה. האברכים אינם עומדים, כביכול, לרשות ראש הכולל בכך שהם מהווים 'קהל' בשיעוריו ולשמיעת חידושיו - אלא נהנים שהכולל משרת את האברכים כמסגרת המשך לישיבה. האברכים הם אלו שמוסרים שיעורים, כותבים חבורות ומוציאים ספרים, מתוך מה שהתלבן בבית המדרש.

החיים עצמם. הכולל שלנו מכשיר את האברכים בתחומים רבים ומגוונים כמו כתיבת שו"ת הלכתי, תורת הפסיקה, בקיאות - תוך ידיעה אמיתית וקניין של כל חלקי התורה, גם בנושאים רבים שפחות מקובל להשקיע בהם.

אחד היה אברהם. כל 'כולל' אצלנו מתאפיין בסוג אחר של לימוד. יש כוללי בקיאות שבהם נדרשים האברכים ללמוד הספק גמרא יומי - עד לידיעה בעל פה של מסכתות שלמות. יש מסגרות עיוניות שלומדים בהן איך להקיף סוגיה על כל מקורותיה. בכולל נוסף, בבית וגן בירושלים, עוסקים האברכים בבירור החילוקים בין התלמוד הבבלי לירושלמי עם השלכות מעשיות להלכה. לאחרונה הוציאו האברכים ספר ראשון בנושא. גם כולל האברכים ביישוב מיצד שבמדבר יהודה גדל בהתאם להתפתחות היישוב ומונה כיום כעשרים מבני המקום.

בציר תשפ"א. אחד הדברים הייחודיים אצלנו הוא הלימוד שמביא לידי מעשה. כל נושא שנלמד - מונגש למציאות בשטח. כאשר למדו על 'ראשית הגז', רכשו האברכים עדרי כבשים כדי ללמוד איך לגזוז את הצמר וכיצד הוא ניתן לכהנים. היה גם ערב חנוכה שבו נסעו האברכים במיוחד כדי לבצור ולמסוק שמן זית בטהרה, עד שבידם היה שמן כשר למנורת המקדש. במסגרת לימודי מסכת שביעית לקח הגאון רבי מרדכי עמנואל, ראש הכולל, את האברכים לכרמים שבאזור ביתר עילית, שם התנסו בטיפול בגפנים בהתאם לנלמד בגמרא. כשסיימו מסכת פסחים, תרגלו האברכים יצירת תנור פסחים וצלו בו כבש שלם תחוב בשיפוד של רימון.

בין גריזים לעיבל. לאחרונה ממש, נסעה קבוצה לשומרון כדי לבדוק את המזבח בהר עיבל, בהתאם למה שכתוב בתורה על מעמד הקללות והברכות בכניסה לארץ.

האברכים אף יצאו לגדל חיטים בשדה החיטים של הכולל ותרגלו את כל מלאכות גידול החיטים, עד לאפיית הפת והמצוות התלויות בארץ כלקט, שכחה ופאה באופן המעשי ביותר. החיטים שנזרעו נבחרו מזנים עתיקים שאינם מגודלים כיום בחקלאות המודרנית, על מנת לנסות להפיק מהן סולת למנחות עם תכונותיה הייחודיות.

פרשת הצוללים. האברכים תרגלו בדיקת שעטנז, ייצור בתי תפילין, מדידת תחומין (בעיר ביתר), לימוד מפות הארץ ותחומי נחלות השבטים בספר יהושע, ובכלל זה איתור מקומה של ביתר העתיקה תוך ביקור בחורבותיה (ליד הכפר בתיר), רדיית דבש מכוורת, חיבוץ גבינה, טחינה עם מכתשת, חליבת פרות בהקשר של מלאכת דש ועוד. הפרויקט המתוכנן הבא הוא לצלול למעמקי הים כדי לצוד את החילזון ולהפיק מדמו את צבע התכלת.

לימוד מוחשי. גם בין גבולות הכולל עצמו, לא חסרות המחשות. ראשי החבורות בעצמם דואגים לכך. כשהאברכים למדו את מסכת שבת בעיון רכש ראש החבורה, הרה"ג נתנאל ניר, חביות עתיקות וחרסים כדי לברר איך ניתן לשבור אותם ולפתחם. כשלמדו מסכת מנחות, לקחו האברכים לבונה וניסו לבדוק כיצד מקטירים אותה. כשנלמדה מסכת ראש השנה הובאו קרניים של בעלי חיים שונים, מהן יצרו הלומדים שופרות חדשים. בחנוכה האחרון הביאו האברכים שמנים ונרות לכולל כדי ליצור את האבוקה שמוזכרת במשנה.

יחד שבטי ישראל. כל כולל מורכב מפסיפס אנושי מרהיב, מכל החוגים והעדות. מפעים לראות חסידים לומדים בחברותא עם אברכים ספרדים, ליטאים עם בעלי תשובה. יש גם כולל מיוחד שנפתח באפרת, לבקשת אחד מגבאי בית הכנסת במקום. האברכים מגיעים מביתר עילית ופעם בשבוע הם לומדים עם תושבי היישוב.

קיבלוה באהבה. הדרישות הגבוהות מתאימות רק לאברכים רציניים במיוחד. האווירה הכללית היא של אברכים שבאים עם כל החשק וה'ברען'. יש אברכים שלומדים רק חצי יום, והרבה אברכים לומדים אפילו ללא מלגה, בשל הסיפוק הרב שיש להם מהלימוד.

